

D-г. Звонимир Краљ

На састанку у Риму

Међународни састанак геометара одржан је ове године на тлу, где је стајала колевка геометарскога сталежа. Римљани су у Египту поникли а у Грчкој процвалу геометрију применили за утврђивање просторних граница јавних и приватних права на непокретним имањима. Митско-религиозним појмовима. Етрушчана о земљишним међама дали су правну форму. Премда почечи премеравања леже у далекој прошлости и на разним местима света, били су римски *agrimensores* први свога сталежа. И тако је претседник федерације с правом нагласио у свому поздравному говору да смо као сталеж старији од две хиљаде година.

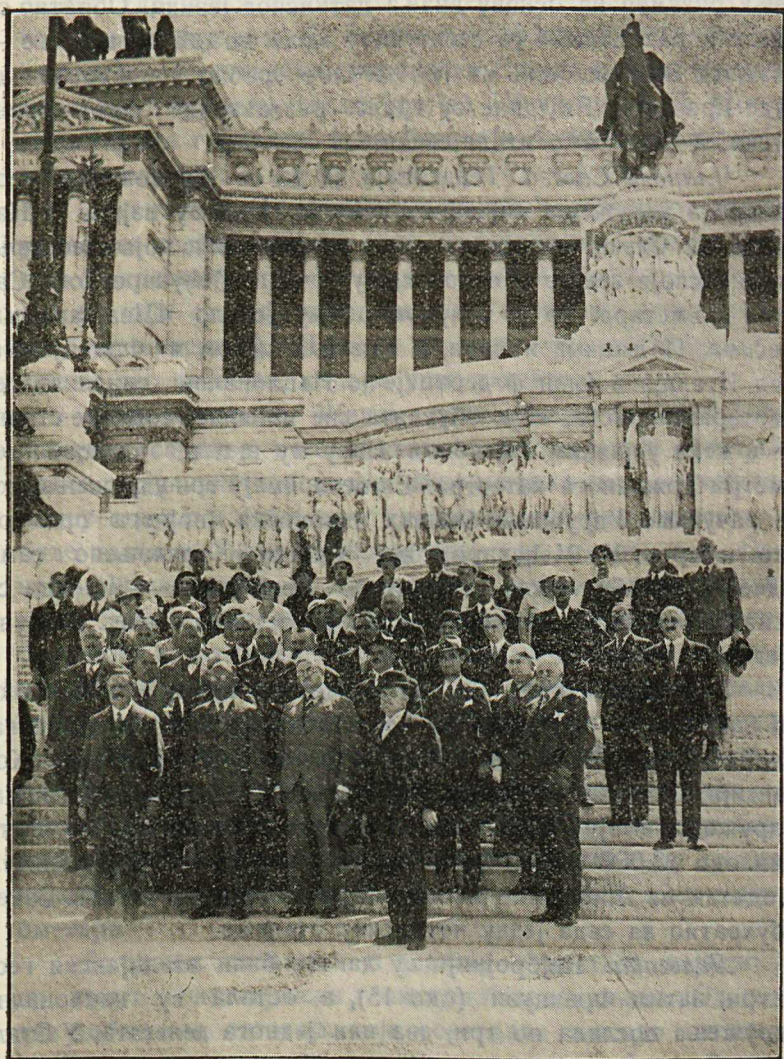
На прошлогодишњим седницама Сталнога Одбора Међународнога Савеза Геометара у Варшави изјавио је делегат италијанских геометара, да ће се они сматрати сретнима, што ће примити своје иностране колеге, али се боје да неће моћи спремити тако љубазан пријем, какав је био у Женевци и Варшави. Међутим Рим је гостопримством надмашио све досадање приредбе: италијанске колеге били су бесприкорни домаћини, а пријем одличан.

Први пут смо се окупили дне 15. септембра на вечер у сврху упознавања. Сва су ми лица туђа, док познам многа имена из записника ранијих седница и конгреса. У почетку моје име тешко памте, а још теже изговарају. Сазнајем да федерација има као чланове удружења геометара из 14 држава, а да су стигли делегати само из 9 држава: Белгија, Енглеска, Француска, Италија, Југославија, Летонија, Пољска, Швајцарска и Шведска. На конгресу у Цириху, где су били позвани геометри целог света и све владе, биле се стручно престављене 34 државе. Очекује се сличан одзив и на конгресу у Лондону, јер ово је заправо само одборска седница.

Како смо говорили? Пословни језици Савеза јесу француски, енглески и немачки. На званичним седницама може се говорити само једним од та три језика. Говори се преводе. Улогу преводиоца вршила је у Швајцарској гђица Клара Бауман (ангажована већ за Лондон), у Пољској гђа Марија Рудницка (присутствовала као новинарка римским састанцима). Име италијанске преводиље нису знали ни домаћини, јер је

наступила место оболелог преводиоца. За забавni deo programa (van sednica) i za ženski svet u pratnji delegata bila je angažovana još jedna prevodiša, gospođica Aurélija Ruso.

Ali već na prvom sastanku i kod zajedničke večere nastali su živi razgovori i intervjuisaња među pojedini

delegatima, gde se je govorilo onim jezikom, koji je bio najpodesniji. Tako sam ja sa Poljacima i Letoncima govorio ruski, sa Švajcarcima, Švedima, Francuzima iz Elza-

са и Белгијанцима - Фламандцима — немачки. Елзашани су ми били тумачи код разговора са осталим Французима и оним Белгијанцима, који говоре француски. Госпођица Русо морала је код разговора с Италијанима преводити моја немачки стављена питања, док сам одговоре готово увек без преводјења разумео на основу знања латинског језика. Обратно су Енглези разумели — уз евентуалну малу помоћ преводиље — немачко питање, али ми је одговор требао у целости да буде преведен. Поједине су групе разговарале само француски, а неке само италијански.

Чланови Савеза. Тенденција је да се национална геометарска удружења појединих земаља групишу најпре у Национални Савез, а онда да таква организација, која преставља струку своје земље у целости, буде члан Међународнога Савеза Геометара. То је у пуном обиму успело Швајцарцима, Чесима, Пољацима и нама, а највећим делом и Французима. Код Италијана члан федерације је Национални синдикат геометара фашиста, који обухвата све цивилне геометре странке и неке у јавним службама. Нису му н. п. р. чланови геометри државнога катастра. Енглези имају три удружења, ако не рачунамо Удружење бивших чиновника војнога премера као четврто. У Међународном Савезу је зачлањено само једно: „The Surveyors Institution“. Белгијанци — премда су оснивачи Савеза — нису успели да се код куће потпуно једине.

У међународном Савезу Геометара суделују као чланови национална удружења из ових држава: Белгија, Данска, Чехословачка, Енглеска, Италија, Југославија, Летонија, Холандија, Пољска, Румунска, Швајцарска, Шведска, Шпанија. Удружења имају 7.000 чланова, а како се рачуна да у свету има око 28.000 геометара са вишим стручним образовањем (податак из Allgemeine Vermessungsnachrichten), то би Савез обухватио за сада једну четвртину сталежа.

Делегати. Најбројнији су дакако били италијански геометри, затим Французи (око 15), а остала су национална удружења послала по три, два или једнога делегата. У Сталном Одбору имају делегације из појединих држава само по један глас без обзира на број чланова, које претстављају. Гласачи су били за Белгију почасни претседник Савеза Ј. Рупчински, цивилни геометар; за Енглеску пуковник Х. С. Кул, члан споменутога енглескога удружења; за Француску

професор Рене Данже, уредник познатог француског стручног листа и почасни потпредседник Савеза; за Италију Ецио Фанти, секретар споменутог синдиката, геометар покрајинске управе у Болоњи; за Југославију писац ових редова; за Пољску пуковник у п. Владислав Сурмацки, цив. геометар, претседник Удружења инжењера геодезије и националног Савеза; за Швајцарску инж. С. Берчман, шеф катастра града Цириха, садањи претседник Међународног Савеза и председник швајцарског Удружења геометара; за Шведску Ј. П. Могенсен, катастарски геометар; и за Летонију А. Вајц, геометар у државној служби.

Делегати нису личности водећих положаја у државним управама својих земаља, нису ни научници — сем шефа француске делегације. (Професори геодезије Др. Ег и Др. Ј. Петржик, чији су реферати били на дневном реду, нису лично били присутни). Изгледа да делегације претстављају извршни део сталежа, који је увек у већини.

Обавештавања. Живом речи далеко се брже дође до жељених сазнања него лектиром, па смо сви настојали да време заједничког боравка искористимо за обавештења о стању струке и сталежа у крајевима, где нам прилике нису биле познате. У иностранству знају за имена г. г. Бошковића, Недељковића и Андоновића, али о нашим приликама мало. Зато сам дакако био преслишаван на велико. Многи су бележили податке, које су добивали на стављена питања, — а и ја сам у кратко време примио објашњења о стварима, које у лектури не долазе или се тешко налазе. Ова су интервјуvisaња трајала од првог састанка за све време зборања, у кулоарима седничне дворане, на излетима, заједничким ручковима и путовању. — За међусобно упознавање прилика имају лични контакти велико значење, па су свакако позитивни резултат оваквих међународних састанака геометара.

За наша схватања о задатку геометара нејасно је на пр. зашто се италијански геометри баве градњама. Од г. Фантиа добио сам одговор, који осветљава њихово гледиште и чини га разумљивим, а друга је ствар да ли ћемо га и прихватити. Геометар је — каже — технички стручњак за непокретна имања, у првом реду пољопривредна. Он мора да сем премера зна сву технику, која је потребна код аграрне политике за унапређење пољопривреде; дакле и подизање

зграда, мостова, путева, канала. Он мора познавати тло, јер сам врши бонитирање, дакле учи у потребном обиму и пољопривредне науке. Границе спреме и делатности дате су моментима, када ради квалитета или квантитета наступа надлежност специјалиста: инжињера геодезије, грађевних инжињера и агронома, јер геометри имају четири године општега и четири године стручнога образовања у средњој школи. — Схватање је логично под датом претпоставком, али се много разликује од нашега.

У жељи да смање број чиновника неке државне управе (Белгија, Француска) имају тенденцију да буду послодавци цивилних геометара, сматрајући то повољнијим за државну касу. Врло интересантно гледиште, јер се потпуно разликује од нашега, а могло се упознати само у личному контакту.

Отварање седница. Заседање је отворено у свечаној сали Министарства корпорација, док су се остале седнице држале у мањој сали исте зграде и у синдикалним просторијама. У име владе Краљевине Италије делегате је поздравио државни потсекретар Министарства корпорација Бруно Биаци, у име града Рима потпретседник општине граф Данкора, а у име домаћих геометара Ецио Фанти. Затим је претседник Савеза инж. С. Берчман у подужем говору прогласио седнице Сталног одбора отворенима, изгласивши историјско значење места, где се држи збороване за струку и сталеж. Свечаној седници су присуствовали претставници Генералне дирекције катастра, Конфедерације професиониста и артиста, Синдиката инжињера и др. те сви делегати са госпођама.

Изложба. Иза отварања седница делегати су посетили изложбу инструмената израђених у Италији као и изложбу катастарских и топографских радова Италије. Приређивачи су је назвали малом (*piccola mostra*). И доиста по обиму није велика, али по разноврсности радова врло интересантна.

У одељењу инструмената превлађују нивелмански инструменти. Нова Италија гради бројне путеве за ширење туризма, одводњава површине, које су вековима стајале необрађене, решавајући аграрна питања, па је нивелање у центру геодетских радова. Од теодолита истиче се теодолит за триангулацију потпуно сличан Вилдовому, што се не крије, јер до њега стоји оригинални Вилд ради упоређења. Много апарата за наношење, цртање и рачунање површина. Изложен је и

мали геодетски сто са диоптером за тахиметрију. — Највећу пажњу обраћају посетиоци апарату за картирање планова са фотографија снимљених из авиоплана — камери за реституцију — како га је назвао конструктор Сантони, који лично објашњава руковање. Принципи нису нови: једанпут, за картирање ситуације, служи као пројекциони апарат; други пут за висинску претставу саставља из две фотографске плоче стереоскопски утисак, намешта сг марка (зуб) на жељеној висини и крће тако да додирује терен. Једна полука, аналогна пантографу, извлачи изохипсе. Крај апарата је извешен план Везува размере 1 : 10.000, израђен са њиме, који даје доиста пластични утисак кратера.

У топографском одељењу превлађују аерофотограметријски радови. Сем Војнога географскога института изложило је и приватно предузеће Сара. По једној табели израђени су досада на основу снимања из ваздуха планови у размери 1:500 за 350 ха, у размери 1:1000 за 6.168 ха, а у размери 1:5000 за 154.350 ха, док се површине планова већих размера пењу у велике стотине хиљада хектара. Према томе катастар се не ради снимањем из ваздуха. Код доцније посете Сари (Società Anonima Rilevamenti Aerofotogrammetrici) сазнајемо да лиферују генералне планове варошима, установама које изводе велике градње путова и сл. као и за туристичке сврхе.

У катастарском одељењу изложени су планови и целкупни апарат једне сеоске катастарске општине. Имају засебне скице омеђавања парцела. Општина је била снимљена ортогоналном методом. Сви теренски записници писани су готово калиграфски — вероватно за изложбу. Дозвољена отступања код рачунања полигоне мреже нешто су већа него наша. Планови извучени линијама дебљине 0,1 мм. немају изохипса. Изненађује што међе белеге нису обележене на плану центричним знаком, већ са стране неком врсти стреле, чији шиљак свршава у тачци (убоду), која претставља белегу. Обрасци катастарскога операта много се разликују од наших. Поседовни листови су повезани у књиге. Сав је операт писан калиграфски.

Израда катастра земљишта на основу премера врши се у Италији од доношења закона о катастру дне 1. марта 1886. године, али још није израђен катастар за целу државу. Једна зидна карта Италије обавештава посетиоце изложбе о стању

радова. Премерена је и предата одржавању већа половина државне територије. У осталом делу обавља се триангулација, нови премер, класирање и излагање. Тригонометријска мрежа у 1931/32 радној години покрила је 567.241 ха, а детаљно је премерено 744.393 ха. Цена коштања за триангулацију била је 0,85 лире по хектру, а за детаљни премер са израдом планова и рачунањем површина по хектару 33,22 лира. Из изложених података и штампаних званичних извештаја није видљиво коју количину је просечно израдио један службеник, односно група, јер није одељен број службеника на новом премеру од онога на одржавању катастра. — Засебни тип катастра имају крајеви анектирани од бивше Аустро-угарске монархије: Венеција Јулија, Венеција Тридентина, Задар и Ластово. У њихов се технички део за сада не дира.

Површина Краљевине Италије износи 31,251.000 ха (прерата 28,684.000 ха). Има 70 провинција. На споменутој карти потпуно су покривене бојом, која означаје одржавање, 32 провинције. Просечна цена израде катастра (сви технички радови, класирање, израда операта и излагање) износи за последње три радне године 59,38 лира по хектару, а по парцели 36,77 лира.

У Генералној дирекцији катастра има 3.712 службеника, од чега на катастарским радовима 2.927. Персонал се састоји од инжињера, геометара и помоћнога особља. Највећа годишња плата геометра је 21.700 лира, а најмања 11.100 лира.

Венци. Иза посете изложбе положило је претседништво Савеза у пратњи свих делегата лаворов венац на гроб незнанога војника и одало тиме пошту жртвама светскога рата. Италијански незнани јунак лежи у центру града под Капитолом на жртвенику отаџбине, а испод мраморне статуе, која претставља Рим.

Венац је положен по програму и на гроб жртава фашизма.

Рад Сталнога Одбора. Скупштине Међународнога Савеза Геометара држе се сваке четврте године за време конгреса. Због тога су извесне функције скупштине, које треба обавити годишње, прешле на Стални Одбор.

Стварни рад је почео 17. септембра. К записнику прошлога заседања у Варшави стављене су неке примедбе формалне природе, које су уважене. Затим је стављен на дискусију извештај генералнога секретара о стању и раду Савеза.

По извештају деловале су у прошлој години специјалне комисије за израду стручног речника, за катастар и за стручно образовање геометара. Претседништво Савеза било је веза између комисија и појединих удружења. Чланови се нису у довољној мери одазивали позивима Главне управе да шаљу потребне податке. Тако нпр. наше Удружење није послало узорке планова, дозвољена отступања и Правилнике катастарској комисији. Изјавио сам да ћемо у будуће бити марљивији.

Савез стоји у вези са Међународним Савезом лакоатлетичара ради геодетских радова на теренима за утакмице, где морају теренски услови да буду испуњени највећом прецизношћу.

Претседништво је примало стручне листове из 7 земаља. Савез је предузео акцију да геометри добију место на међународном конгресу за аграрни кредит. По примедбама националних удружења и седница Одбора прошле године израдио је генерални секретар коначни предлог Правила Савеза.

Наводећи односе са појединим удружењима, члановима Савеза, извештај истиче већу активност нашега Удружења у прошлој години, честита реорганизацију и изриче најлепше жеље за напредак.

Настојање да немачки геометри ступе у Савез није имало жељенога успеха. Исто тако није воспостављен контакт са аустријским и мађарским удружењима, унаслед живог настојања управе.

Након кратке дискусије извештај је примљен на знање. Осећа се да је водство Савеза радило, те ако није постигло свуда успех, кривица је до садањих прилика. И до чланова. Више смо дебатовали о извештају после седнице. Стуб Савеза чине удружења Француске, Швајцарске и Белгије. Много се трсе и много су допринели за организацију удружења Италије, Пољске и Енглеске али им је по досадањему стварном раду место другоразредно. Ми смо са неким осталима негде на трећем месту, а има још и даљих рангова. — Међународни Савез Геометара још се изграђује.

Из благајничкога извештаја види се да су за 1932 год. укупна примања износила 3.213,90 шв. франака. — По предлогу изабраних ревизора рачуни су одобрени. Примећено је да знатан део трошкова износи хонорар генералнога секретара (100 франака месечно), што је упливало код решавања

питања сталнога секретаријата. Буџет расхода за 1933 годину утврђен је са 2.400— шв. франака.

Код расправе предлога нових Правила кардинално је питање било креирање места сталнога секретара. Наша примедба, коју је истакла Главна управа, да ли је то лице идентично са генералним секретаром, било је сасвим умесно, јер доиста нису била о томе јасна мишљења. Управа федерације мења се сваке четврте (по новом предлогу сваке пете) године — и сели из једне државе у другу. Нема континуитета у раду, јер се све водеће личности мењају. Пресељавање архиве, библиотеке, прикупљених података и др. такођер има својих незгодних последица. Стални секретар, лице са хонораром, имао би бити и функционер и службеник Савеза, који би чинио везу између старе и нове управе и који би сву своју делатност посвећивао Савезу. Идеја безусловно добра, али изискује јака финансијска средства. Дебата по томе предмету била је жива. Коначно су се делегати сложили на томе, да се у односному члану предвиди могућност оснивања места сталнога секретара, кад то прилике дозволе.

Дуга је била дискусија и о дефиницији геометра, где се је гласало између нашега предлога и модификованог текста у предлогу Правила. Дефиниција, како ју је по ранијим примедбама редиговао генерални секретар, гласи: „Геометар је стручњак, који идентификује, ограничава, премерава и процењује непокретна имања, јавна и приватна, изграђења и неизграђена, како на површини тако и под земљом, те који врши регистровања стварних црва на тима непокретним имањима. Даље он проучава, пројектује и изводи направе и меморације на сеоским и градским земљиштима. — Он се бави техничким, јуридичким, аграрним, економским и социјалним наукама, које се односе на напред описане послове. — Са наше је стране приговорено, да је ова дефиниција одвише дугачка и да није исцрпна. Како је врло тешко поставити тзв. реалну дефиницију по начелима логике, послужили смо се — у логици дозвољеном — дефиницијом помоћу истицања особито карактеристичнога обележја појма, који хоћемо да дефинишемо, истицањем премеравања земљишта. Наш је предлог гласио: „Геометар је онај квалификовани стручњак, који се бави премером земље и њезиних делова у научне, техничке или правне сврхе, а резултате премера претставља рачунски или на плану.“ —

Остали делегати одвише су били загрејани својом дефиницијом, која се у нешто друкчијем облику налази у старим Правилима, коју су разрађивали већ годинама на неколико седница и где налазе рефлексе својих прилика, а да би се могли сагласити са нашим предлогом. Код гласања смо добили само један глас — наш властити. У дебати су ми Енглези добацили, да код њих премер врши помоћни персонал. Италијанско схватање задатка геометара је раније описано. Французи су приговарали да у нашој дефиницији нема спомена о премеру зграда, а да се њихови геометри, нарочито у последње време баве снимањем хоризонталних и вертикалних пресека зграда. — Преставници извршнога сталеза гледали су да у описивању делатности геометра буду побројани послони, које њихови чланови обављају, а сасвим су сметнули с ума да и сама номинална дефиниција речи геометар значи оно лице, које мери земљу. Коначна одлука принадежи конгресу у Лондону. Останели при садањему стању појам геометара не ће бити логички одређен.

Са осталим нашим примедбама на пројекат Правила били су сагласни и остали делегати, само је предлог о компетенцији конгреса наишао на опозицију.

Код 6. тачке дневнога реда место отсутнога референта Дра Ега у име специјалне комисије за катастар изложио је професор Р. Данже досадањи рад комисије као и прикупљене податке, те предложио да тема конгресне комисије за катастар у Лондону буде: „Да ли се може створити интернационални тип катастра?“ Предлог је примљен. О њему ће мо говорити у овому чланку код неписане сврхе Савеза.

Енглези као будући приређивачи и домаћини конгреса у Лондону поднели су писмени предлог о утврђењу датума, програму, те саставу и избору комисија. Пети међународни конгрес геометара одржаће се од 18. до 21. јула 1934. у Лондону. На пленумима седница читаће се извештај Генералне дирекције енглескога катастра, реферат В. Нидема, „друга ревалоризација у Енглеској 1934 године“ и реферат Кој Хедриксена о карактеристици метода европских геометара у поређењу са енглеским. (Енглези наглашују да постоје велике супротности између тих метода).

Са мањим изменама примљен је предложени програм конгреса. Док је у Цириху било шест комисија за време конгреса, утврђено је да у Лондону буде само пет и то: 1.) Ме-

тоде и инструменти, 2.) Катастар, 3.) Организација и стручно образовање, 4.) Геометар и непокретно власништво, 5.) Премавање грађевина. — Наше је удружење добило у другој комисији место известиоца, претседник ће бити Француз, а секретар Енглеz. Сем питања катастра ова ће комисија расправљати о унификацији конвенционалних знакова.

Стални Одбор није расправљао две тачке (7. и 8.) дневног реда. Пошто није присуствовао седницама професор Ј. Петржик, нити је послао реферат, није читан извештај комисије о изради стручног речника. (Из чешког стручног листа видимо да је професор поднео оставку на место претседника чешког Удружења). Пошто су се делегата ван седница међусобно информисали о стручном образовању геометара у појединим државама, — а време је било одмакло — нису о тому питању подношени реферати делегата, како је било предвиђено дневним редом. —

Писана и неписана сврха Савеза. У првој глави Правила лепо је одређена сврха Међународног Савеза Геометара: да организује односе међу стручним удружењима појединих народа; да омогући упознавање остварених побољшања у струци и сталежу, те њихову примену; да помаже истраживања и проналаске и т. д. Намеће се питање, зар се то не може постићи и без међународног удруживања у нарочиту организацију, директним контактом између геометара појединих земаља, кореспонденцијом и помоћу литературе. Место одговора задовољићемо се констатацијом да и друге професије као правници, лекари, новинари, књижевници и други имају своје међународне организације, па треба да ју имају и геометри.

Није писано у Правилима, али свака организација хоће да има извесни уплив, ауторитет снагу — да спроведе своја настојања у живот, па види се из свих досадањих зборована Савеза, да и он то хоће. Осећа се да постоји и једна неписана сврха: да се упливише на односне власти у разним државама. Јер како ће се иначе спровести нпр. изједначење стручне наставе или унификација конвенционалних знакова. Шеф француске делегације — један од оснивача Савеза — дао ми је објашњење примером на задатку комисије за катастар. Преко ње Савез треба да прикупи податке о катастрима свих земаља. Комисија ће покушати, можда и успети да одговори на питање, да ли се може дати интернационални тип катастра. Под тим се мисли да оно, што је у тој институцији код

појединих народа најбоље, буде узето као узор, водећи рачуна о томе да може бити примљено у свима државама, тј. да не овиси о неким регионалним приликама. Одлука међународнога збора, документована стварним подацима, публиковаће се у форми брошуре или обимне књиге, доставиће се владама, а знаће за њу сви стручни кругови. Силом своје унутарње вредности имаће уплива код меродавних стручних фактора. А шеф белгијске делегације — оснивач и почасни претседник Савеза — навео је у приватном разговору још једну неписану сврху: Међународна удруживања појединих професија доприносе изграђивању мира међу народима.

Разгледање Рима. Италијански геометри организовали су разгледање вароши, у коју су сврху ставили гостима бесплатно на располагање аутомобиле, да делегати виде максимум знаменитости, којих је Рим препун, а колико је то могуће у четири поподнева. Сем тога су госпође из пратње делегата за време трајања седница разгледале музеје и галерије слика. Домаћини су се свуда побринули за тумаче и водиће.

Посета Лиџорији. Четврти дан састанка био је намењен разгледавању радова на осушивању понтинских мочвара и колонизације тога терена. Да би госте упознали са околином Рима, италијански колеге су нас водили заобилазним путем, где смо прошли винородне крајеве Фраскатија и Чинзана, зауставили се на језеру Неми, одакле су извучене галије цара Нерве, а тек онда смо ушли у подручје нових насеља.

Понтинско поље налази се јужно од приморскога градића Нетуна, који је познат из наше новије дипломатске историје, а омеђено је бреговима Волчи, Аусони, Лепини и обалом Тиренскога мора. Још од римских времена чињени су покушаји, да се та мочварна површина, која је само кратко доба у години служила за испашу, приведе култури и асанира. Послератни покушаји разбили су се на отпору власника земљишта, који се нису могли решити да преузму трошкове. На то је влада законом експроприсала сву површину и доделила ју бившим ратницима. Први мелиорациони радови почели су у новембру 1931. Данас је обрадиво 25.000 хектара, а очекује се још толика површина. Подигнуто је 850 домова са господарским зградама, изграђено 133 км цеста и 370 км. канала. Сваки дом има бунар воде за прање, а уз то је избушено 17 артешких бунара са питком водом. Парцеле насељеника имају површину од 10 до 20 ха према бонитету земље. Куће стоје

на односним пољопривредним парцелама — систем усамљених газдинства. У центру је подигнут нови град — Литорија, којему је први камен положен 30 јуна 1932. До сада има општинску зграду, цркву, хигијенски завод, пошту, дом за удовице инвалида, дечји дом, два хотела за 5000 лица, гимнастичку салу, касарну милиције и неколико приватних кућа.

Терен је потпуно раван и чист, још се ни воћке не примећују. Око кућа камаре сламе и гомиле кукуруза. На пољима раде трактори. Потпуна опрека спрам околних старих насеља на узвисинама, где је све покривено баштама, маслиницама, виноградима и воћњацима.

Премер и нивелманске радове, који су служили као основ овому епохалному делу извели су геометри — и то цивилни геометри уз месечни хонорар. Посета Литорији била је у складу са сврхама геометарскога зборовања.

Ручак у Анцију. Из Литорије стигли смо преко Нетуна око три сата поподне на ручак у морско купалиште Анцијум. Много нових лица — италијански геометри са подручја римскога синдиката, који презентирају ово подворење, дошли су да поздраве делегате, своје госте, и да се састану са својим претставницима.

Док су три заједничке вечере у Риму биле врло свечане и понешто укочене, овде провејава право другарско расположење. Пословни део је свршен, учесници су задовољни са пугем и пуни импресија. Необична домаћа јела доводе госте у забуну, али подједно стварају веселост. За време ручка слушају оперу — позоришта лутака. Говор председника Савеза, којим захваљује на приредби, звучи интимно топло и срдечно. Одговоривши на захвалу, г. Ецио Фанти моли дозволу да сме поздравити своје пријатеље, са којима се ретко виђа, на материњему језику. Били су за час своји, колегијално раздрагани, заборављајући присутност странаца, само другари.

Излећ у Напуљ. Пут у Напуљ петог дана био је чисти провод и акт куртоазије тамошњему геометарском синдикату. За добродошлицу поклонили су сваком делегату малу бронзану фигуру израђену по ископинама у Помпејима, а дамама корале. Примећује се да настоје гостопримством надмашити римске другове: преко програма носе трошкове разгледања околине и успона на Везув, не дозвољавају да гости плаћају поштанске карте, марке и др. Један дан је премало за упо-

знавање ретких природних лепота овога краја и историјских знаменитости, али виђено се не заборавља.

Расшанак. У вечер настаје опраштање — програм је свршен. Један део делегата враћа се у Рим, други остају, трећи путују директно кући. Делегати се растају као стари знанци, премда су се тек пред пет дана упознали. Од домаћих се опраштамо збуњено, задужени превеликом пажњом. На станици се у хитњи измењују адресе, одговара на питања, која су се накнадно појавила, воз полази и ми смо само путници у страниј земљи.

Поговор. Била је то само одборска седница. По стварном раду међународних геометарских зборована још увек припада прво место конгресу у Цириху. Али као манифестација и по свечаности приредаба надмашио је римски састанак све досадање.

Овде су описани догађаји, по могућству хронолошким редом, и у основним потезима. Званични извештај о седницама издаће претседништво Међународног Савеза Геометара

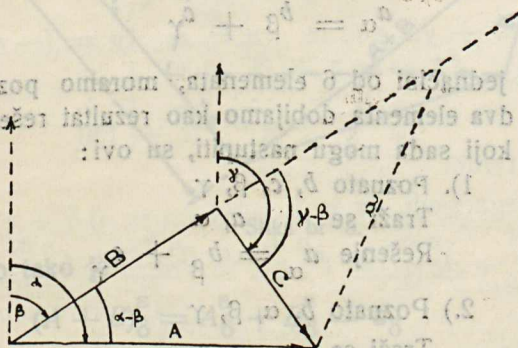
Geom. Rudolf Mlinar
Stara Pazova

Вектори и њихове компоненте

(I nastavak.)

I.

Pogledajmo sliku br. 4

Slika br. 4.

Ovde je

$$A = B + C$$